

Nieuwsbrief Leefmilieu

Jaargang 23 nummer 3
oktober 2025

Milieu- en natuurorganisaties als de onze zijn hard nodig om steeds weer het belang van een gezonde en groene leefomgeving bij de politiek en de burger onder de aandacht te brengen. In golven, van vele factoren afhankelijk, lukt dat beter of minder.

We zien de laatste jaren een stijging van het aantal burgers/burgergroepen dat opkomt voor de leefomgeving, tegelijkertijd is er enorme lobby om milieudoelstellingen in wetten en verdragen af te zwakken. Helaas krijgt deze lobby momenteel vaak haar zin van de huidige politiek.

Leefmilieu en alle andere groepen gaan daarom onverminderd door met hun werk.

In deze Nieuwsbrief vindt u voorbeelden van acties om het belang van een gezonde leefomgeving te blijven benadrukken. Op 18 januari 2026 reiken we de tweede Marga Jacobs Milieuprijs uit om één van de vele mensen die zich hiervoor inzetten in het zonnetje te zetten.

De e-mail versie van de Nieuwsbrief wordt kosteloos aan alle belangstellenden toegezonden. Wilt u ook op de verzendlijst, mail dan naar burgernetwerk@leefmilieu.nl.

U kunt ook lid worden van Leefmilieu, een lidmaatschap kost maar 10 euro per jaar.

Inhoud van de Nieuwsbrief

1. Save the date: 18 januari 2026 uitreiking Marga Jacobs Milieuprijs
2. Gangbare bloembollen: bol van PFAS en verboden bestrijdingsmiddelen
3. Atlas Leefomgeving
4. Uitspraak Stichting Reclame Code over houtstookcampagne heeft een staartje
5. Kaalkap Terborg in strijd met landelijk verbod

1. Save the date: 18 januari 2026 uitreiking Marga Jacobs Milieuprijs

De nominaties zijn binnen en het juryproces is in volle gang. We kijken ernaar uit om aan het begin van het nieuwe jaar, zondag 18 januari 2026, de winnaar van de tweede Marga Jacobs Milieuprijs bekend te maken.

De feestelijke uitreiking zal plaatsvinden in theater Het Badhuis in Nijmegen. Het belooft weer een interessante en gezellig middag te worden. Houd deze middag vrij, zodat u erbij kan zijn.

Lees hier meer over de Marga Jacobs Milieuprijs:

<https://www.leefmilieu.nl/Marga-Jacobs-milieuprijs>

2. Gangbare bloembollen: bol van PFAS en verboden bestrijdingsmiddelen

Gemiddeld meer dan 7 soorten bestrijdingsmiddelen per bol, waaronder ook meerdere verboden bestrijdingsmiddelen, heeft PAN Nederland dit jaar in nieuw onderzoek gevonden. Alle onderzochte gangbare bloembollen (14 monsters) bevatten PFAS-pesticiden. Een deel van deze bloembollen werd bij tuincentra als bij- en vlindervriendelijk verkocht. De betreffende tuincentra (Intratuin, Welkoop en Tuinland) hebben de bollen met verboden gif uit het schap gehaald.

In 2024 waren de onderzochte 13 bloembollen gemiddeld met 1,7 verschillende stoffen besmet, met een gemiddeld gehalte van 0,15 mg/kg. In 2025 waren de onderzochte 14 bloembollen met 7,2 verschillende stoffen besmet. Dat is 4 maal zoveel soorten bestrijdingsmiddelen als in 2024. Het gemiddelde gehalte bedroeg in 2025 0,99 mg/kg. Dat is 6 maal zoveel als in 2024. Vergeleken met 2024 is er dus sprake van een flinke toename. In twee monsters doorgemeten biologische bollen zijn geen bestrijdingsmiddelen gevonden. Daarbij bedroeg de detectielimiet 0,01 mg/kg.

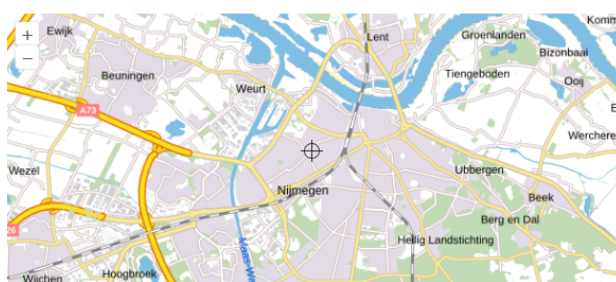
Leefmilieu is van mening dat de tuincentra bloembollen zonder bestrijdingsmiddelen dienen te verkopen. Zolang dat niet het geval is kunnen consumenten onder meer via de webshops van Sprinklr (<https://sprinklr.co/>) en van Huiberts (<https://www.huibertsbloembollen.nl/>) biologische bloembollen kopen.

Zie voor het onderzoek van PAN Nederland: <https://tinyurl.com/bloembol2025>

3. Atlas leefomgeving

De Atlas Leefomgeving is een website van de Nederlandse overheid waar zeer veel informatie over de kwaliteit van de leefomgeving in Nederland is samengebracht. Op de website (atlasleefomgeving.nl) kunnen inwoners, beleidsmakers en onderzoekers informatie vinden over allerlei thema's die invloed hebben op gezondheid, milieu en ruimtelijke ordening — zoals luchtkwaliteit, geluidsoverlast, waterkwaliteit, bodem, klimaat, energie en groenvoorziening. De informatie wordt regelmatig aangepast met de meest recente gegevens en steeds wordt gekeken met welke informatie de atlas uitgebreid kan worden. Zo zijn de geluidskarten recent aangepast en is er een kaart toegevoegd over bijendiversiteit.

Het doel van de Atlas is om gegevens over de leefomgeving toegankelijk en begrijpelijk te maken voor iedereen. De informatie wordt weergegeven op interactieve kaarten, waardoor je

1. Adresinformatie

- Adres: Geen informatie gevonden
- Gemeentenaam: Nijmegen
- Gebruiksdoel: Geen informatie gevonden
- Bouwjaar pand: Geen informatie gevonden
- Energie label pand: Geen informatie gevonden

2. Leefomgevingskwaliteit

- Fijnstof in de lucht (2023): 😞 9 µg PM2,5 / m³
- Stikstofdioxide in de lucht (2023): 😞 13 µg NO₂ / m³
- Geluid in de omgeving: 😞 67 dB
- Zomerhitte in de stad: 😞 + 1.7 °C t.o.v. landelijk gebied
- Schaduwrijke bomen binnen 500 meter: 😞 9% van het oppervlak
- Groen/blauw binnen 500 meter: 😞 46% van het oppervlak
- Kans op een overstroming: 😞 Zeer kleine kans
- Hoe donker is het 's nachts?: 😞 294 zichtbare sterren
- Activiteiten met gevaarlijke stoffen binnen 1 km: aardgasstation, buisleiding, propaantank, vervoer gevaarlijke stoffen

3. Buurtinformatie

- Gemiddelde woningwaarde in 2023: € 272 000
- Mate van stedelijkheid van de buurt: Sterk stedelijk
- Afstand tot een huisartsenpraktijk: 😞 0.7 km
- Afstand tot een kinderdagverblijf: 😞 0.5 km
- Afstand tot een basisschool: 😞 0.5 km
- Afstand tot een supermarkt: 😊 0.2 km
- Sport- en beweegmogelijkheden: 😞 Goed
- Afstand tot treinstation, metro- of tramhalte: 😞 1.1 km
- Afstand tot bushalte: 😊 0.2 km
- Afstand tot oprit hoofdweg: 😞 2.7 km

eenvoudig kunt zien hoe schoon, gezond of veilig een bepaalde plek is en praktische buurtinformatie. Voer een adres in of kies op de kaart een plek en je krijgt een goed overzicht van de beschikbare informatie. Een aanrader om deze website eens te ontdekken: <https://www.atlasleefomgeving.nl/>

4. Uitspraak Stichting Reclame Code over houtstookcampagne heeft een staartje

Deze zomer deed de Stichting Reclame Code (SRC) uitspraak over de klacht van de Stichting Nederlandse Haarden- en Kachelbranche (NHK) tegen de houtstookcampagne van Stichting Milieu Centraal. De SRC constateerde geen overtredingen en wees de meeste klachten van de NHK af. Wel gaf de SRC aan Milieucentraal een vrijblijvend advies om op de website bij 2 punten wat meer duiding te geven.

Maar deze uitspraak kreeg een staartje. De NHK was niet blij met deze uitspraak stuurde een uitgebreide brief naar alle gemeenten met een eigen interpretatie van de uitspraak van de SRC en met kritiek op het vermeende beleid achter de houtstookcampagne, wat het transparante democratisch beleid zou ondermijnen. Ook bevatte de brief een pleidooi om te streven naar een toekomstbestendige houtstooksector, in plaats van het uitfaseren van houtstook.

Als reactie op de brief van NHK stuurde Stichting Houtrookvrij op hun beurt een brief naar alle gemeenten met de boodschap dat de brief van de NHK een onjuiste voorstelling van zaken geeft, dat de SRC de klachten van de NHK grotendeels heeft afgewezen en dat er geen overtreding van artikel 5 van de Nederlandse Reclame Code is vastgesteld. Verder brengt Stichting Houtrookvrij in de brief nieuw onderzoek van TNO onder de aandacht dat 80% van de houtkachels in de praktijk aanzienlijk meer fijnstof uitstoot dan fabrikanten opgeven, wat relevant is voor de beoordeling een aanpak van de fijnstofproblematiek in woonwijken.

Andere partijen viel op dat de uitspraak van de SRC en de brief van de NHK aan gemeenten er beiden van uitgaan dat “er volgens het RIVM geen duidelijk wetenschappelijk bewijs is voor gezondheidsschade door houtstook”.

Als reactie hierop stuurde Inge Everhardus, arts Maatschappij & Gezondheid, mede ondertekend door de organisaties Scapeler, Leefmilieu, Comité Schone lucht en Clean Air Nederland, een brief naar het RIVM, waarin zij aangeven dat de schadelijkheid van particuliere houtstook in het Schone Lucht Akkoord (SLA) wordt onderschat. Dit zou onder meer komen omdat de adviezen van gerenommeerde instanties, zoals de WHO, niet in het SLA worden meegenomen en dat de voortschrijdende wetenschappelijke inzichten in het SLA niet worden beschreven. Zij onderbouwen deze uitspraak met uitgebreide (nieuwe) informatie en bronnen.

Ook geven zij aan dat in het SLA niet duidelijk wordt dat de EU-lidstaten na 2030 zo snel als mogelijk de nieuwe WHO-luchtkwaliteitsnormen willen behalen en dat hiervoor een houtstookverbod noodzakelijk is. Daarmee zet het SLA gemeenten en burgers op het verkeerde been door te adviseren om te investeren in EcoDesign kachels en kachelfilters.

Zij eindigen hun brief met de stelling dat bestuurders en burgers recht hebben op de volledige informatie om zo betere keuzes te kunnen maken.

Zo kan het indienen van een klacht tegen een houtstoolcampagne leiden tot een stevige opschudding van het maatschappelijke debat over dit onderwerp.

Link naar Campagne Milieucentraal: <https://tinyurl.com/MC-over-houtstook>

Link naar uitspraak RCC: <https://tinyurl.com/RCC-uitspraakNHK>

Link naar brief van NHK aan gemeenten: <https://tinyurl.com/brief-NHK-gemeenten>

Link naar brief Houtrookvrij aan gemeenten: <https://tinyurl.com/brief-houtstookvrij-gemeenten>

Link naar brief aan RIVM met betrekking tot SLA: <https://tinyurl.com/Brief-aan-RIVM-SLA>

Link naar rapport TNO meetmethoden-EcoDesign-kachels: <https://tinyurl.com/TNO-EcoDesign>

5. Kaalkap Terborg in strijd met landelijk verbod

Leefmilieu heeft begin september samen met acht natuurorganisaties een handhavingsverzoek tegen kaalkap van 1,6 hectare bos op landgoed Wisch (Terborg) ingediend bij de provincie Gelderland. De kaalkap is strijdig met het besluit van Rechtbank Arnhem van 19 december 2024 waarbij kaalkap door bosbeheerders boven 500 m² niet meer is toegestaan. Toch werd op het landgoed Wisch in Terborg 1,6 hectare bos kaalgekapt zonder vergunning en openbaar ecologisch rapport. De provincie reageerde slechts dat er een “kapmelding” was ingediend en dat zij de boseigenaar op de zorgplicht uit de wet heeft gewezen. Een melding is echter geen omgevingsvergunning. Wijzen op de zorgplicht is veel te vrijblijvend.

Tot eind 2024 konden bosbeheerders kaalkap boven 500 m² uitvoeren onder een ministeriële gedragscode. Rechtbank Arnhem blokkeerde op 19 december 2024 die route. Kaalkap is geen onderhoud, maar een ruimtelijke ingreep met directe gevolgen voor beschermde soorten. Sinds 1 januari 2024 is daarvoor onder de Omgevingswet een vergunning én uitgebreid ecologisch onderzoek verplicht. De ecologische onderbouwing vanuit het beroep achtte de rechtbank Arnhem zo deskundig onderbouwd dat het zeer moeilijk wordt geacht om een omgevingsvergunning voor kaalkap boven de 500 m² te krijgen.

Kaalkap, schermkap en bodembewerking maken meer kapot dan alleen bomen en bodem. Ook struiken en kruidlagen verdwijnen, met leefgebied voor vogels, insecten, amfibieën en zoogdieren. Herplant compenseert dat niet: een jong bos vervangt geen volwassen ecosysteem dat decennia nodig had om zich te ontwikkelen. De rechtbank erkende daarom dat zulke ingrepen direct gevolgen hebben voor soortenbescherming. Provincies zijn verplicht vergunningen af te geven, te toetsen en te handhaven

Eigenaar en beheerder van het betreffende kaalgekapte perceel is de familie Vegelin van Claerbergen van het landgoed Wisch in Terborg.

Lees hier het handhavingsverzoek: <https://tinyurl.com/Handhaving-Kaalkap-Terborg>

Zie ook ons eerdere artikel: <https://tinyurl.com/Kaalkap-verleden-tijd>